

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINECA.

Pretulu abonamentului:	Pretulu insertiunilor:	Correspondintiele sè se adreseze la Redac- tiunea dela
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	„BISERIC'A si SCÓL'A“
„ „ „ „ jum. anu 2 „ 50 „		Er banii de prenumeratiune la
Pentru Romani'a si strainetate pe an 14 franci		TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.
„ „ „ „ j. a 7 franci		

Datele despre misicarea poporatiunei din diecesa.

Se apropia sfersitul anului 1884.

„Bine face, ca se duce,“ voru fi dicendu multi dintre noi, pentruca ori din ce punctu de vedere lu-vomu privi, numai bunu nu se póte numi anulu, ce espira.

Pamentulu a roditu, si n'a roditu. Munc'a tieranului inse este fapta, ca in anulu acest'a nu i-s'a platitu.

In celelalte lucruri, de cari ne-amu ocupatu anulu trecutu, totulu se reduce la cuvintele, ce ni-le dicea óre-cine mai deunadi: „larma multa, mana putiena.“

* * *

Unu lucru bunu, totusi póte se ne remana la toti din anulu, ce se pregatesce de mórte.

A fost unu anu bogatu in esperientie. Ori au fost bune, ori au fost rele aceste esperintie, — ele sunt, si remanu esperintie. Cine voiesce, póte se invetie multu dintr'ensele.

Nu despre aceste esperintie voimu a vorbi.

Ne marginimu la unu singuru lucru. Amin-timu numai impregirarea, ca in anulu acest'a s'a constatau dóra mai multu decât ori cand, ca medilócele, de cari dispunemu, nu sunt de ajunsu, ne mai trebuescu multe, inainte de tóte ne tre-bue mai multa munca si mai multa iutieleptiune de viétia, prin cari, asia credemu, ca daca este dreptate in lume, „tóte trebue se ni-se a-daoge noue.“

* * *

Anulu trece, si se duce, ér noi cei vii, cari vomu fi remasi, trebue se ne urmàmú cursulu vietii, si se luptàmú mai departe; si pentruca anulu viitoriu se-lu incepemu mai bine, trebue se-ne pregatimu din vreme. Se-ne facemu adeca bilantiulu fapteloru din anulu, ce espira, ca se

ne potemu vedé intrensulu, cá si într'o oglinda chipulu, respective cine suntemu, ce am facutu, si ce ne-a remasu neispravitu.

Este interesantu pentru fiecare omu acestu bilantiu, dar de mare importantia este la noi pentru preotu si invetiatoriu.

Si unulu si altulu are a face dóne bilantie, ambe lucruri grele, si anume unu bilantiu propriu, privatu, si unu bilantiu alu bisericeii si alu scólei.

Sunt lucruri nu pré placute aceste bilantie, pentruca in amendóue, nu voimu se vorbimu intr'unu ceasu reu — tare ne tememu, ca intrece passiv'a pre activ'a.

Ori ti-place, ori nu-ti place, bilantiulu tre-bue facutu, si pace buna.

* * *

Vom vorbi de asta data de unu lucru, dupa noi de mare interesu pentru bilantiulu parochiei ce se cere conform dispuzetiuniloru in vigóre dela fie-care preotu. Fiecare preotu este adeca detoriu se substérna acestu bilantiu superioritáti diece-sane in datele statistice, referitórie la starea pa-rochiei, in carele se aréta numerulu poporatiunei, schimbárele obvenite in numerulu acesteii'a, starea materiala, morala si intelectuala, incát acestea se potu. Se face de multu acestu bilantiu, si sperámú, ca se face bine. Bine se va fi facendu, dar care este acelu bine in lume, carele se nu se póta face si mai bine!

Detoriu este totu omulu a privi trecutul de cea mai buna scóla, si cartea trecutulu a-o tiené totdén'a deschisa, ca se aiba folosu de ea.

Ei bine, intrandu noi in acésta scóla si deschidiendu cartea vietii aflámú din cele ce amú potutu esperiá in trecutu, ca chiar socót'a gene-rala, numerulu de capetenia alu capitalulu, nu-merulu sufleteloru, nu se substerne din fiecare parochia esactu.

Din parochiele matre, acest'a pôte se fia exactu. Ni-se spune inse, ca din asia numitele filie, si mai cu seama din multe puste, pre unde traiescu credintiosi de ai nostri, ca muncitori si servitori aru remané fôrte multi neconscriși, neluati in socotéla.

Pre cât scimu noi porunc'a asia suna, cá sè se conscrie si acesti'a. La noi inse este o calamitate. Avendu multe trebuintie, se dispunu, si se pronuncescu multe, cât este anulu de mare, si pentruca se poruncescu multe, si ómenii fiend nedeprinsi cu atâtea, mai facu, si mai lasa, si credu, ca va fi, si va trece si asia.

Asia se intempla, precum ni-se spune, ca avemu in multe comune streine credintiosi, cari numai atunci vedu pre preotu, cand au lipsa, cá se li-se faca vre-o functiune, de aci incolo pentru densii incéta orice servitiu pastoralu, si nu au nici atât'a mangaiare, cá se scia, ca si despre densii pórta cinev'a in biserica a loru evidentia.

Remanendu si mai departe astfelu de credintiosi parasiți si fara ingrijirea spirituala necesaria, ei se potu instreina pentru totdeun'a de catra religiunea strebuna spre marea dauna a bisericei si fara indoiéla si a preotimei.

De aceea preotimea are nu numai detorintia, dar si o mare responsabilitate morala si oficiala a ingrijii, cá acesti poporeni sè-se conscrie, sè-se tiena in evidentia, si se li-se dea ingrijirile pastorale necesarie.

* * *

Ca unu alu doilea defectu am observatu, ca la compunerea dateloru statistice nu se pune pondulu, care lu-reclama acéta cestiune importanta. Datele, ce se estragu din matricule despre casurile de botezu, cununia si mórte sunt esacte, numerulu totalu alu poporatiunei, ce se aréta de exemplu la finea unui anu din unele comune nu se aréta exactu in proportiune cu numerulu, ce s'a aretatu in anulu precedente, si anume numerulu totalu nu consuna cu numerulu ce ar trebui se resulte dupa detragerea, seau adaogerea cifreloru produse prin casurile de botezu, cununia si mórte; ceea ce pôte se provina seau din lips'a de ingrijire, seau din motivulu, ca asia numit'a conscriere a preotimei nu se pórta in totu loculu exactu.

De aceea indigitandu aici pre scurtu cele observate de noi recomandamu fratiloru preoti a fi cu deosebita ingrijire la compunerea dateloru statistice, si a le face tóte cât mai exactu.

Numai cand datele statistice voru fi esacte, se potu luá de baza sigura spre a-ne infacisia starea reala si adeverata a bisericei si scólei nóstre.

Tactulu pedagogicu.

(Continuare si fine.)

Unu criteriu principalu alu tactului pedagogicu este iubirea si dreptatea, cari invetiatoriulu le scie intr'unu intru tractarea cu copii. Aceste i-voru face invetiatoriulu locu in animile scolariiloru sei, ca se-lu considere in tóta viéti'a loru, ca pre unu adeveratu parinte.

Altu criteriu alu tactului pedagogicu este bunavointia, ce o intrebuintieza invetiatoriulu ia manier'a de tractare a eleviloru sei.

Prin acést'a elu se face pentru elevi modelu, si bunulu seu tactu imprimandu-se in semtiulu si deprinderile copiiloru, va fi imitatu de acesti'a multu-putienu in tóta viéti'a loru.

Din contra o tractare lipsita de iubire, fia chiar si o dreptate, daca este aspra si severa intru aplicarea ei asupra copilului, este ca si brum'a, care sub intunereculu noptii a caditu si a oparitu floricelele gingasie ale primaveriei.

In iubire se afla adeverat'a dreptate crestinesca-umana; da, in iubire este mai multa dreptate, de cât in cumpen'a severitatii.

Si intru tractarea educativa, dreptatea, ce li se face scolariiloru, trebuie se purcéda absoluta namai din iubire; cáci justitia pagana, cu ochii legati, cu cumpen'a intr-o mana si cu spad'a intr'alt'a, sustienuta si adorata de statele moderne va avé destulu, ba pré multu tempu, pentru a-si exercia influintia si puterea ei asupra ómeniloru, dupa ce voru fi trecutu acesti'a peste pragulu edenului vietii, preste etatea tineretiei.

Scóla are se crésca si se disciplineze prin iubire si printr'o dreptate, ce isvóra din iubire.

Tractarea pré-severa a copiiloru revólta si pre parintii acestor'a asupra invetiatoriului; cáci sangele se revólta ori cand lu-atingi in modu insultativu. Invetiatoriulu devine urgentu.

Blandetia si iubirea in tactulu pedagogicu din contra inaltia védi'a invetiatoriului; cáci scolarii lu-voru iubi, si pre acél'a, pre care lu-voru iubi copii, lu-voru iubi si parintii.

Fiesce care invetiatoriu pôte se-si insusiésca unu bunu tactu pedagogicu, si trebuie se si-lu insusiésca, daca doresce, sè se atinga rezultate imbucuratóre prin munc'a sa, daca nu voesce se muncésca inzedaru.

Pentru de a-si insusi asia ceva, ce nime nu aduce cu sine din preparandiele nóstre, unde adeveratele scóle de modelu lipsescu, nici din altele, cáci tempulu pentru perfectionarea pracsei lipsesce, — pentru a-si insusi asia ceva se punu dóue conditiuni:

1-a conditiune este principiulu marelui filosofu grecu: „Cumósce-te insuti.“

Cand tractezi cu copilulu, intipuesce-ti starea sufletésca a copilului.

Si nu este tocmai asia de greu acestu lucru, de vreme ce fia-care invetiatoriu a fostu pruncu, si-si póte usioru aduce aminte de impresiunile copilaresci. Daca reflectéza asupra acestor'a, asupra starii sufletului seu in situatiuni analoge, usioru va poté conchide asupra starii sufletesci a pruncului, cu care tractéza.

Aceste reflexiuni in launtrulu seu este necesariu a le face invetiatoriulu de atâte ori, de câte ori mai cu seama crede, ca este silitu a pedepsi pre cutare mititelu.

Sè se intrebe invetiatoriulu, cum i-ar fi, cand densulu ar fi in loculu pruncului, si care modu de tractare i-ar prii.

Pentru invetiatoriu este de mare valóre studiulu psihologicu, inse mai vertosu aceea, ce privesce mai cu seama sufletulu prunciloru.

2-a conditiune este, a se provedé cât mai cu multe si temeinice cunoscintie teoretice din pedagogia si didactica.

Institutele preparandiali, cu tóte cà au spiritulu cursurile de invetiamentu, totusi nu sunt in stare a predá eleviloru loru tóta literatur'a pedagogica spre consumare, si tenerii absolventi sunt in mare retacire, daca credu, cà unu testimoniu cu calculi frumosi este de ajunsu, cà se nu mai aiba si mai departe lipsa de cetire si studiare.

Din preparandia inca n'a esitu pana astadi nici unu absolventu cá maiestru deseversitu; ci daca a si fostu cutareva atât'a de fericitu, ca se atinga atare gradu de perfectiune in prax'a scolara, acést'a a cascigat'o prin lunga esperintia, prin multa cetire, observare si studiu.

Cetirea autoriloru pedagogi, cetirea cu diligintia a diareloru si revisteloru pedagogice si scolare, cari inregistréza esperintiele altor'a de pre terenulu praxei scolare, acést'a contribue multu la desvoltarea tactului pedagogicu.

Firesee, la cetire mintea trebuie se scie scuturá plév'a dintre greuntie, si pe acestea se le póta retiené pentru sine.

De mare pretiu sunt lectiunile practice, cari se predau in adunàrile invetiatoresci.

Dela acestea invetiatorii potu invetiá mai usioru si mai bine tactulu pedagogicu creandu si desvoltandu unulu prin altulu si toti impreuna.

Se mai póte cascigá si desvoltá tactulu pedagogicu prin cercetarea prelegeriloru altorun invetiatori, si prin cercetarea esamenelor.

Este deci recomandabilu, ca lectiunile practice de modelu se nu lipsésca nici dintr'o adunare ori conferintia invetiatorésca; precum si aceea, cà la esamene se asiste unu invetiatoriu celu putienu la alti diece invetiatori.

Religiunea, nu cea falsa, cu carea mai multi esu la siosea, ci religi'a cea adeverata a moralului lui Cristos, acést'a, cand intaresce caracterulu invetiatoriului, cand i-incaldiesce inim'a si i-inaltia gandirea, nu este nici cugetabilu, se nu-lu-inspire pentru unu bunu tactu, cand tractéza pre copilasi.

Unu invetiatoriu religiosu este pururea lini-scitu si cu gandulu la loculu seu si inzestratu de darurile Spiritului Santu. Invetiatoriulu cu o falsa religiune, seau fara religiune inse va fi pururé prad'a patimelor sale si a valuriloru vietii, ce-lu va tiené necontentitu josu in valea neguriloru si in starea de cãrpaciu.

Invetiatoriulu cu caracteru religiosu constantu, cunoscatoriu si urmatoriu alu principiiloru marelui Pedagogu alu omenimei, Isus, va avé unu spiritulu pururé trézu, pururé luminatu, santu, roditoriu.

Supremulu principiu alu dumnediescului Invetiatiatoriu este indulgiuti'a, este charitatea, este amórea seau dragostea.

Dragostea nu distruge nici odata, nu desbina, nu slabesce. Dragostea este puterea de gravitatiune, ce intr'unescce individii pentru concordia. Dragostea intr'unescce massele; ea misca popórele.

Cum vomu cultivá noi invetiatorii acestu grandiosu magnetu moralu in inimile neamului nostru, carele din caus'a fatalei isolatiuni a inimiloru singuraticelor de catra olalta, au avutu mari perderi pre tóte terenele, daca ne va lipsi religiunea, adeveratulu lui focalariu!

Tactulu pedagogicu si-lu voru poté insusi toti invetiatorii prin studiu, prin esperintia si praxa in forma; éra prin religiune nu numai form'a, ci si fondulu lui lu-voru largi.

La studiulu seriosu si la prax'a invetiaturei lui Isus Cristos indreptezu pre ori-care din collegii mei, ce dorescu a-si cascigá unu bunu tactu pedagogicu ca meritu pentru unu viitoriu fericitu, acarui'a zare strabate din departare. Pentru acestu vitoriu alu bisericeii si natiunei nóstre, cari destulu a suferitu unu lungu siru de secolu, este ne aparatu de lipsa, cumca invetiatorimea cu inspiratiune religiósca se lucreze neobosita, invingendu tóte pedecele prin bunulu ei tactu pedagogicu.

Ioanu Simu.

Inim'a si desvoltarea ei.

E interesanta, dar totodata si momentósca estiunea psihologica, referitória la numerulu facultátiloru spirituale ale omului. Interesanta, deórece filosofii cei mai afundu cugetatori si de mare nume inca o deslégca in moduri opuse; mo-

mentuósa, deórece diteritele deslegári influinútiéza fórté multu asupra sensului morálu.

Ca se potemu stabili numerulu facultátiloru spirituali ale omului, trebue se aflámu mai nainte unu punctu de manecare: adevératu, nemijlocitu si universalu, pe cât de adevérata, nemijlocita si universalá e chiaru si viéti'a spiritualá. Ast-feliu de punctu e consciinúti'a, care in asia mesura e nota esentialá pentru viéti'a spiritualá, încât fara ea nu potemu vorbi nici despre corpu, nici despre sufletu.

Éra, daca vom luá de basa consciinúti'a, aflámu trei activitáti fundamentale.

Corpulu lu-contemplámu, ca pre existinútiá realá, in spatiu, timpu realu si in miscare realá. Spiritulu lu-inchipuimu ca pe existinútiá idealá in spatiu, timpu idealu si in miscare idealá. In spatiu, exista in sine ca unu intregu idealu, a carui parti nu suntu afara un'a de alt'a, seau un'a langa alt'a ca organele corpului, ci *un'a in alt'a*. In timpu, prae — si postesista. Éra in miscare se cugeta, simútesce si se decide, adeca voesce. Cand cugeta, — cunósce, si-lu numimu minte, cand simútesce, e in imá, candu se decide, e voia; si tóte acestea sunt facultáti fundamentale, originale ale spiritului, pentruca nici un'a nu ni-o potemu esplicá prin cealalta.

Sunt psihologi, cari purcediendu din simplitatea spiritului, nu primescu, de cátu numai o facultate; inse pre acesti'a ii-potemu combate prin aceea, cá nici noi nu primimu diterinúti'a realá, ci numai idealá.

Facia de acesti negativisti mai suntu inca si altii, cari acceptéza teori'a facultátiloru in principiu, inse nu primescu numai dóne facultáti, mintea si voia. Acolo ne formámu aici formámu, acolo e incepatoriu obiectulu, aici incepemu noi.

Inse si teori'a acést'a o potemu combate printr-unu simplu esemplu.

Se stámu, — de esemplu — inaintea unei tufe de rose! Ce se va nasce in noi? Cunoscintia. Daca acuma mi-voi rumpe o rosa, care facultate e activá? Fara indoiéla voia. Inse vine intrebarea, pentru ce am ruptu eu chiar ros'a acést'a si nu alt'a? Pentruca acést'a mi-a placutu. Si placerea acést'a, care nu ni-o potemu esplicá nici prin minte, nici prin voia, — ne conducu la o a trei'a facultate, la inima.

Spiritulu e minte, cand cunósce obiectele prin cugetare; inima, cand sub presiunea acestor'a se semútesce intr'o stare placuta, ori neplacuta; voia, cand se decide, ca placerea se o tiena si mai departe, éra neplacerea se o delatúreze.

Aceste trei facultáti au si scopuri separate. Scopulu mintei este realizarea adevérului; alu

inimei, realizarea frumosului; alu voiei, realizarea moralului.

In tractatulu presinte me voiu margini langa inima si desvóltarea ei, nu pentruca dóra i-asi dá antaiatate facia de cealalte facultáti, facia de minte si voia, — ci pentruca tocmai asupra inimei se disputa psihologii mai multu, si pentru ca sedusi de materialismu si utilitarismu, nici pedagogii moderni nu punu mare pondu pe desvóltarea ei.

* * *

Cuventulu „inima“ — dice Rosenkranz — se tiene de acele cuvinte farmecatóie, cari tocmai ca „esenti'a“, „abstractulu“ scl. — se ivescu bucurosú acolo, unde lipsesce notiunea. Ce obscúru definiéza psihologii inim'a si cât de adeseori gresiescu in numele si sub scutulu ei!

Intru adevéru, multi sunt, cari identifica inim'a cu mintea; multi cari o identifica cu voia. Inse acést'a este o absurditate psihologica.

Daca — precum afirma Herbart — sufletulu nostru nu e alt-ce, decât o massa, o multime de imagine; si daca simútiementele sunt imagine obscure, atunci e prea naturalu, cá si notiunile chiare si curate sunt simútiemente vivace si descepte; de aici apoi urméza consecinúti'a, cá precum cresce, si se desvóltá cultur'a intelectualá, in aceea mesura disparu simútiementele, inse acést'a e contraria culturei adevérate.

(Va urmá).

Krates.

Povestile Pelesului in limb'a francesá.

Mai septeman'a, trecuta a aparutu la Paris la librari'a dlui E. Leroux traductiunea francesá a *Povestiloru Pelesului* intr'unu frumosu volum in 8 mica, de 233 pagine si intitulata *Contes de Pélech, par Carmen Sylva*, traductiune autorisata de dlu si dn'a F. Salles.

Traducetorii au pusú in fruntea cartiei lorú urmatórele renduri:

„Catra Carmen Sylva,“

„Pelesulu e unu torentu care vine cand nebun, cand blájin; odinóra nesciutu de nimeni si perdutu in ascundieturile Carpatiloru, adi elu e celebru, cási bardulu inspiratu dela Sinai'a, poetu si regina, l'a cántatu.

„Fia ca acést'a traductiune in limb'a nóstra se duca si mai departe inca, la urechile celoru delicati, dulcele si armoniósele basme ale vremuriloru betrane, seau ale timpuriloru mai vecine cu noi; fia ca densa se dea, ca unu echou fidelu, aceste cántece pline de farmece, care ne aréta, in tóte partile lui, sufletulu Acelei'a, pe care viitorimea o va numi, ca si cei ce-su de fatia: Angerulu Romaniei.“

Dupa aceste cuvinte cetitoriu lu francesu patrunde, multiamita traducetoriloru, in lumea poetica a basmelorú carpatine. Societatea in mijloculu carei'a streinulu se afla, e atát de adimenitóre, atrage privirile mintiei si pornirile inimei, cu atát de multe si

deosebite insusiri, in cât credemu că si France-sulu, ca anulu trecut Germanulu, nu vá lasá volumulu din mana inainte d'a nu fi facutu deplina cunoscintia cu Irin'a si Ionelu, cu Radu si Manoilu, cu Roland'a, Andreiu si Mirea, cu Alba si cu Porfirie, cu Ialomiti'a si Coman; in fine, cu tóta acea lume, pe care Carmen Sylva a vedint'o si iubint'o in mijloculu Carpatiloru, sus pe piscurile nourate josu in prapastiile torenteloru, unde mugetele apeloru paru a fi gemetele uriasiloru din alte timpuri.

Si in urma, cand va plange cu Ionela, dulcele pastoru alu muntiloru, perdutele fericiri ale tinere-tiei, cand vá admirá antic'a mandria a falnicei Paune, si se va simti, că tresalta la vitejiile Vijeliei, iutea fatia a lui Briaru, cetitoriulu francesu si-va dice, ca toti cetitorii europeni care, multiemita lui Carmen Sylva si nemarginitei sale iubiri pentru tréra si pen-tru natura, cunoscú aceleasi *Povesti ale Pelesului*, ceti-toriulu francesu si-va dice, că in Carpati sunt ase-menea si pana astadi avutii de poesia, comori nenum-erate de candide si duióse inspiratiuni.

Alpii si Apeninii, lantiurile scandinave si mu-scelele Scotiei si-au legendele si basmele lorú. Cre-dean streinii si . . . de ce óre n'am spune-o?! . . . credeamu noi, Romanii, că maretiele siruri ale Car-patiloru, pescerile si desfandatele prapastii ale mun-tiloru Romaniei nu si-au glasu propriu pentra a pove-siti fiinti'a lorú trecuta, glori'a timpuriloru be-trane.

Si mergem printr'ensii, si privim Carpatii fara a percepe in siuetulu valcelorú, in mugetulu toren-teloru, in gemetulu bradiloru si in fluertulu ventu-lui despicatu de piscuri, nici unu cantecu, nici unu strigatu din cele, care spunu, mai bine decât o lunga cuventare, faptulu, vorb'a seau amorulu omenescu, pe care timpulu si poesi'a muntelú le-au idealisatu a-tát de falnicu pe unele, atát de duios pe altele.

Treacatoriulu credea că *Omulu si Caraimanulu*, *Valea Cerbului* si *Pescerea Ialomitiei*, erau mute. Tacéu de vécuri, si-dicea densulu, si voru tacé in veci; căci cetitoriu, nedestoinicu in marea carte a naturei, elu nu vedea că acea tacere a muntiloru si vailorú car-patine erá mai vorbitóre decât sgomotele ragusite si seci ale orasielorú nóstre.

Nu multor'a e datu a intielege *concertulu din munte*, escutatu de artistulu sublimu, de Natura; nu toti potú se simta infinitele nuantie si se deose-bésca in neamanat'a tiesatura a sunetelorú natu-rale ici rugetulu detunetoriu alu lui *Briaru*, Neptu-nulu carpatinu; dincolo glasulu dulce si catifelatu alu Radei, colea siuerulu *Vijeliei* trecend ca o naluca in sboru pe cerbu-i *Grauru*; mai departe, poeticele tânguiri, cu care *Vioric'a* face se resune salele mare-tiului seu palatu. D'o parte, cânteculu buciumpulú lui Bujoru, vaetele lui Ionelu pe piscuri, blastemele *Babei Cója*, mâniele lui *Viscolu*; de alta, tresnete-le tempestei care sguduia *Vérfulu* cu doru, pocnetele focului care chinue si arde petrele *Bucegilorú*, hue-tulu *Ceahleului*, care se salta pentru a sdrobi pe dus-manii Romanilorú; — tóte impreuna se ridica spre ceruri in intunecimea luminata a noptiei seau in lim-pedimea stravadietóre a dilei, cu adenci si tainice in-tiesuri pentru sufletele alese, caror'a li-e datu se semta poesi'a *Concertului din munte*.

* * *

Ati trecutú adesea, indrumându-ve pe cararile singuratie ce Carpatiloru, pe langa câte unu lumi-

nisiu — priveviste blajina in inspaimentatórea pano-rama, — piatieta gentila, pe care ai crede-o sapata in paretii stanceloru de valorile venturiloru furioase. Ati vedintu póte acolo, odichnindu-se pe câte unu bolovanu rostogolitu din inaltimi, unu betranu mun-ténu, dusu pe ganduri, privindu cu nepasare ameti-toriulu tabelu ce i-se desfasiura nainte din patru parti de lume. Uitandu-ve la densulu cu aceea-si cu-riositate fara sensu cu care priviti la ori-ce stra-vechiu betranu uitatu de mórte si de durere, v'ati urmatu calea nainte, nesciendu că a-ti datu cu picio-rulu unei comori cu pietre scumpe. Betranulu acel'a v'ar fi pututu dá chei'a, cu care ati fi intratu in pa-latele mitice ale Carpatiloru; cu elu impreuna, dia spusele lui, ati fi suitu *Bucegii*, v'ati fi coboritu in Valea Cerbului, ati fi petrunsu in *Pescerea Ialo-mitiei*, audiendu fie-ce stanca, fie-ce torentu, fie-ce co-pacu secularu, că ve spune povestea lui, viéti'a de demultu si viéti'a de acum.

N'ati voitú se auditi cuventarea stengacia dar pretioasa a betranului munténu, ati mersu nainte, ér Carpatii au remasu pentru voi numai nisce nepras-nice inaltiatari de pamentu si de pétra, ér nu o ce-tate priasia, in care glasarile fetelorú, vitejilorú, be-traneloru si imperatilorú legendari ai Romanilorú, s'audu in ori-ce momentu cand prin cascade, cand in ascunditorile nesciute ale pescerilorú, cand la col-tiurile paduriloru vergini.

Si sear'a cand ne coborimú la satu din mul-timile muntiloru, pe cari i-am privitu cu aceea-si admiratiune nevinovata si neconscienta cu care tie-ranulu privesee, in panoramele tergovetie, bataliele imperatilorú si scenele din viéti'a orasielorú, seara, dicu, ne plimblamu pe linia, trecend cu aceea-si ne-pasare pe langa babele betrane, cari stau ciuciulite in prisp'a caselorú, — fete odinioára, femei pe urma, vedane tinere cari au cernutu Carpatii in tóte par-tile si cari cunoscú pana si plangerile florilorú.

Caletoriulu se întórce iérasu in ostenitóreá ani-matiune a orasielorú; n'a priceputu nici *concertulu din munte* si n'a ascultatú nici pe *betranii-archiva* ai Car-patilorú.

Muntii tacu si voru tacea de veci, si-dice den-sulu; marea carte a naturei nu povestesece, nu tre-bue se povestésca de cât faptele, disele si amorulu omului.

* * *

Nu astfelu si-a disu Carmen Sylva; si pentru că i-a fostu datu de susu se pricepa *concertulu din munte* ca si *concertulu din lunca*; pentru că a cautatu cu puterea mintii si cu neinduplecat'a pornire a iai-mei se discérna in vuetulu *Céhleului buciumpulú* lui Bujoru, si in lini'a síopta a garlitiiei canteculu lui *Zefiru*, fiulu lui *Viscolu* si alu *Vijeliei*; pentru că, a-desea, cu blande si fermecatóre cuvinte, a sciuta se aduca pe betranu si pe betrana a desfasiurá nainteá Ei, trâmbe-trâmbe de tabeluri, legendele, basmele si canteccele trecutului; — pentru aceea Carpatii au deschisu tesauzele, palatele, gradinele lorú, ér Car-men Sylva, singura, armata numai cu nemarginit'a Ei iubire pentru natura si pentru incomparabilele-i fap-tuiri, a plecatu se le véda si se le admire. Si anca? Cu câta adenca placere uitatu-s'a Poet'a-Regina la frumsetiele ce vedea in giurulu seu!

Duiós'a fericire ce semte Carmen Sylva standu de vorba cu *Pelesulu* si *falnicii* lui prieteni, e atát de puternica in cât cetitoriulu, care póte a calato-

rita vr'o data prin lantirile Carpatiloru, încerca acum, departe de acele superbe privelisci, aceeași duioasă fericire, și în urma se intrăba cu mirare, de ce *Omulu*, *Caraimanulu* și *Verfulu cu doru* nu i-a povestita și lui poeticele, seau eroicele întemplari ale locuitorilor lor din vremurile de demultu?

Simtiri adenci, în veci tinere, melancolice, triste; câte odata atât de dureroase și atât de sfasietore, în cât bucuria care isbucnesc indată după densele — (ca în novelele din *Handzeichnungen*) — sgomotosa, silindu-se, nezuindu din reputeri a pareă, a fi chiar intr'adeveru vesela, face reu cetitoriului, lu-sguduia, lu-intristăza; și apoi dispare lasandu-lu singuru în pustiniu ganduriloru, în noptea lumei din afara; — și Peltsiulu și lumea, și cugetulu, și durerea au siopțitu totdeună Poetei-Regine astfeliu de semțiri.

Poesia este o adenca semțire, și semțirea e durere, dicea unui poetu germanu. Nemuritoriulu poetu alu inimiloru tinere esprima acelasi adeveru:

Les plus désespérés sont les chants les plus beaux,
Et j'en sais d'immortels qui sont de purs sanglots;

Er Carmen Sylva, în Gândirile Ei dice cu aceeași dreptate că: „pentru a pricepe bine vieti'a, trebuie se-ti versi sangele inimei.” — Si atunci... atunci, cand inim'a, gola și trista, remane (ca acei'a a unor'a din eroinele din *Handzeichnungen*) inzabranita pentru tota vieti'a în velulu desilusuniloru, cand chinuita de toti și de tôte, ea pare întocmai ca acele flori plapânde, pe cari trecatorii le calca în picioare? — Carmen Sylva raspunde cu o alta Gândire: „natur'a, bogata și în veci nesecata, le înlocnesc tôte cu prisosu.”

Credintia în a totu puterea naturei, refugiu în sinulu ei, iubire nemarginita pentru dens'a și tôte faptuirile ei, ast'a e caracterulu predominantu alu unor'a din scrierile Poetei-Regine, — scrieri, în cari Carmen Sylva canta idealulu „unei lumi ce nu mai este, lume ce gandea în basme, și vorbea în poesii,” după dis'a poetului:

Dintr'o asemenea convorbire, dintr'o astfeliu de lunga și alinatore calatorie spre idealu au nascutu și *Povestile Pelesiiului*.

* * *

Si au nascutu spre cea mai mare fala a literaturii romane, și în deosebi pentru nemuritoria glorie a literaturii poporare! Adî, multiamita Poetei-Regine, Europ'a literata cunoște parte din tesaurile ascunse pan'acum în memori'a tieranului romanu. Romani'a nu se infatisieza cu manile gôle la adunarile poesiei europene. În Stockholm și în Bonn'a, în Breslau și în Lipsce'a, în Berlin și în Coloni'a, în Londra și la Florenti'a, și acum în Paris — la Ville-Lumière — revistele, diuarele, librării, aréta, espunv, esalta frumsetiele și mandretiele museloru carpatine, intraripate de Carmen Sylva.

Este, și va fi totdeună o ne-asamuita bucurie pentru Romanulu calatori'a a vedea în orasie streine, departe de tiéra și de ai lui, ceva, fie cât de micu, care-i aduce aminte de Romani'a. Scrierile subsemnate Carmen Sylva alcatuescu acum cu belsingu și pretutindeni acelu ceva, după care alérgea inim'a înstrainatului Romanu.

Si pe langa acestea, cand te affi în faci'a a nenumerate reviste și diuare în Berlin seau la Paris, cu câtă placere vedi în ele articole consacrate poesiei romane și privilegiate de noile publicatiuni ale Poetei-Regine. Ceteam în 1882 cu o placere... pôte

reutaciôsa, cêrt'a ce se escase între *Magasinulu* din Lipsce'a și unu diuariu din Kopenhag'a numitu, pare-mise, *Illustratu Tidende*, în privinti'a unei biografii a Poetei-Regine, facuta de du'a Mite Kremnitz și reproducă de diuariulu daneș fara autorisarea *Magasinului*. Ne pareă bine căci în acêsta curțena altercaciune eră vorb'a de Romani'a, de Regin'a Romaniei, de poesia Romaniei.

Si totu astfeliu cu *La Revue Britannique* din Paris, alu carui criticu germanu consacra lui Carmen Sylva chiar și în Februariu trecutulu, cu ocaziunea aparițiunii a altoru doue scrieri (*Meine Ruhe* și *Handzeichnungen*) cãteva din paginile scrisorei sale; totu astfeliu cu *Academy* din Londr'a, cu *Revista Internazionale* din Florenti'a și acum, de siguru, cu ocaziunea reusitei traductiunii a dnei L. și dlui F. Salles. Pretutindeni, vorbind de scrierile lui Carmen Sylva, critica européna nu uita a admirá frumseti'a în sene a basmeloru și poetiloru nostrii contimporani, traduse de Poet'a-Regina în colaboraciune cu dômn'a Mite-Kremnitz.

Si de aceea, acum ca în cea mai departata viitorime, ori de câte ori se voru admirá și laudá creatiunile ingeniului romanu, basmele și legendele ca acelea ale Pelesiiului, acestea tôte voru raspunde în coru pe tôte limbele: eram o data necunoscute; zaceam ascunse în munte și perdute în vale, uitate de toti, și pôte chiar despretiuite de ai nostri. Carmen Sylva, Poeta, Muma și Regina, ne-a scosu din negura uitării și dispretiului; ne-a împodobitu și imputernicindu-ne din comorile de iubire, ce are în inima, ne-a datu drumulu în lumea, în care ne gasimu adî. Si de aceea, straine, audi acum și vei audi totdeună, în *concertulu din munte* și în *concertulu din lunca* alu tieriloru romane, redicandu-se linu, duiosu și fara pregetu cânteculu floriloru, muntiloru și apeloru romane: Carmen Sylva! Carmen Sylva! Tu cu noi și noi cu Tine! „Romanulu.”

Gion.

D i v e r s e .

* **Alegere de protopreviteru.** În sinodulu protopresviteralu alu tractulu Beliului, intrunitu în siedintia straordinaria pentru alegerea de protepresviteru în 17/29 Noemyre dintre 61 de votanti a intr'unitu, 38 defvoturi parintele administratoru protopresviteralu *Iosif Pinti'a*, ér 22 de voturi parintele *Petru Suciu*, asesoru referinte la consistoriulu de Oradea mare. O bila s'a datu alba.

† **Necrologu.** *Georgiu Secul'a*, advocatu în Dev'a, unulu dintre cei mai inteligenti și mai devotati barbati ai bisericei și poporului nostru a reposatu în Domnulu Joi'a trecuta în etate de 45 de ani lasandu famili'a s'a în celu mai profundu doliu.

Fie-i tierîn'a usiôra și memori'a binecuvantata.

† **Necrologu.** *Terentiu Ratiu*, advocatu în Aradu în urm'a unui morbu îndelungatu trecu la cele eterne Vineri'a trecuta în etate de 34 de ani. Prin mórtea densului a perdutu famili'a fericitului protopresviteru Ioan Ratiu unulu dintre eei mai buni membri, ér biserice'a și natiunea unu barbatu, carele prin cunosciintele și caracterulu sei ar fi facutu multe și mari servitii causeroru poporului nostru. Depunendu o lacrima de durere pre momentulu reposatului, idicemu, că se-i fia tierîn'a usiôra, ér sufletulu lui selu asieze Celu Atotu-puternicu în locasiurile dreptiloru.

* **Societatea de lectură „Andrei Siagnu'a”** din Sibiu va arăngia Joi în 29 Noemvre cal. vechiu anul curentu o șiedintia publică în sal'a cea mare a „seminariului Andreianu” în memori'a Marelui Arhiepiscopariu Andreiu; Inceputulu la 7 ore șér'a.

* **Filoxer'a și mercuriulu.** — *Algemeine Zeitung* primese delă unu cultivatoriu german, d. Bauer, care se află stabilitu la San-Francisco, comunicarea remediului urmatoriu, pe care lu-aplica de doi ani c'unu deplinu succesu în contra filoxerei. Plecandu delă acestu faptu cunoscutu că o mica cantitate de mercuriu este de ajunsu pentru a garantă colectiunile de fluturi în contra' moliilor și a altor insecte, d. Bauer avu ideia d'a amestecă pământulu care înconjóra radacinele vitieror cu argilă amestecatu asemenea cu mercuriu, și acést'a în proporti'a unei jumetate de uncie din acestu metalu cu atât'a argilă pentru unu picioru de vie, ceea ce face o cheltuală de 80 până la 100 franci pentru unu ectaru. Vitie atacate de filoxera au fost cu modulu acést'a scapate, revenindu cu totulu în starea lor de mai înainte.

* **Unu efectu ciudatu alu trasnetului.** — La Almshouse în comitatulu Erié, în Statele-Unite, se află o dómna anume Mari'a Seleye, alu cărei casu este o enigma pentru șciintia. Într'un'a din dilele din vér'a trecută, în timpulu unei furtuni, acéstă dómna se află pe pragulu usiei locuintiei sale, la Sardinia, cand deodată fii trantita la pământu de trasnetu. Ea remase lesinată o óra. Dupa câteva dile, se planse că are dureri întiepatóre la bratiulu stangu. Se chemă unu medicu, care strangendu bratiulu cu putere în partea durerósa, simti sub epiderma unu corpu metalicu. Facendu o taetura, scóse unu acu de impletitu. A dóu'a di, dómna Seleye simti o asemenea durere și la bratiulu dreptu, din care mediculu scóse unu acu de capu. Delă acéstă epoca patrudieci și șiepte ace de cusutu séu ace cu gamalie fura scóse din bratie séu din alte parti ale corpului bolnavei. Ceea ce este mai estraordinaru este, că dómna Seleye n'a avutu nici odata mani'a, pe care o au óre-care persóne din seculu ei, d'a înghiti ace séu alte mici obiecte metalice. Medicii dicu, că acést'a cantitate de obiecte ascutite n'a pututu se tréca din organele digestive în carne fara a produce lesiuni grave. — Pare deci șiguru, că trasnetulu i-a bagatu în corpu aceste diferite obiecte. Nu este fluidu mai subtilu și mai capritiosu ca electricitatea.

* **Loteriile și calcululu probabilitátiloru** dlui Gaston Tissandier publică în „La Nature” urmátorea interesanta notiția:

„Loteriile se înmultiescu pe fie-care di. Cu ecéstă ocașiune vedemu pe tóta lumea, bogati și șeraci, acceptandu cu nesatiu și nu fara óre-care emotiune, liste pe care ni s'a parutu interesantu se le ștudiamu din punctulu de vedere șciintificu, fiind că e întemeiatu pe calcululu probabilitátiloru.

Marile loterii, despre care se face atât șgomotu, prin diuare, nu sunt altu ceva facia cu publiculu seau cu acei cari iéu bilete, de cât nisce mari inșietatori.

Numerulu biletelor emise este atât de mare, și acelu alu numeriloru castigate atât de micu în proportiune, în cât șortii de cascigu se reducu la o fractiune neînșemnata. Unele loterii nu numera mai putienu de dóue milióne bilete; cu unu biletu deci, ai 1/2,000,000 șorti d'a castigá premiulu celu mare.

Amu vedintu dilele aceste unu lucratoriu, tata de familie, inteliginte, muncitoriu, economu, care șcie se crutie banii, șciind că paraele mici facu fluvieele mari. Densulu mi-a dișu: — Domnule, amu luatú dóue-dieci bilete de loterie, de asta data șperu că voiu casciga. — Acéstă frasa m'a întristatu fórte multu. Éca, mi-disei, unu omu onestu, muncitoriu și asediatu, care, în viéti'a obicinuita nu cheltuesce cincidieci de bani fara bagare de seama și care a sacrificatu dóue-dieci de lei, trei dile de munca! în șperanti'a nebuna a unui cascigu inchipuitu. Mai adinóori cu unu biletu, aveam 1/100,000 șorti, adeca o suta de mii de șorti contra un'a de-a nu cascigá. De aceea nici nu șcascigámu.

Spusei lucratoriuului: — Dar, pretene, de ai aruncá banii în garla, ei ti-arú produce totu atât'a cât și loteria; ganditi-ve bine! o suta de mii probabilitáti contra un'a. Vrei se joci dóue-dieci de lei cu mine la carti? — Oh! nu, domnule, nu jocu cartile — Ei bine! ai fi mai putienu nebunu jucandu cartile de vreme ce ai jucá cu șorti egali de cascigu.

Se observa ca loteriele numera pe langa premiulu celu mare, unu óre-care numera de mii de valóre mai mica, de diece mii, cincii mii și o mie lei. Se presupunemu ca într'o loterie cuprindiendu dóue milióne de bilete, sunt dóue sute premii de o mie lei; cu dóue-dieci bilete tota jucám o ciudata partita, de vreme ce avemú diece mii șorti contra nóștra, fiindu ca nu e de cât unu numeru cascigatoriu de diece mii bilete.

Afara de acést'a, trebue se notamu, ca acelu care în aceste condițiuni casciga o miia de lei cu unu biletu de unu leu, nu casciga de cât de o mie de de ori mis'a sa, pe cand are diece mii de șorti în contra-i.

Concursu.

Devenindu vacantu postulu de docenta la școl'a confesionala din *Ecic'a-romana*, cottulu Torontalu, protopopiatulu B.-Comlosiu — se escrie concursu pentru deplinirea aceluia cu terminu de alegere pe 30. Decemvre a. c. șt. v.

Emolumintele suntú în bani 300 fl.
 în relutu pentru cortelu 40 fl.
 pentru conferintie 12 fl.
 pentru scripturistica 5 fl.

Sum'a 357 fl.

Invetiátorea va fi obligata a invetiá și manduce invetiacelele în școlá și la lucrulu de mana pe cât se póte mai frumosu; asiderea se recere ca se șcie și limb'a magiara. — Recursele adresate Comitétulu parochialu, sunt a-se tramite concernintelului protopopu Vichentie Șierbanu, — via N. Kikinda — la B.-Komlos până la 25 Decemvre.

Comitétulu parochialu.

În contielegere cu mine: V. Șierbanu, prot. B.-Comlosiu.

Prin acést'a se deschide concursu pentru ocuparea postului de invetiatoriu la clas'a II. a școléi confesionale gr. or. romane din *Racasdi'a*, protopresviteratulu Bisericeii-albe, cu terminulu de 16. Decemvre 1884. în care di seva tiné și actulu alegerii.

Emolumintele sunt:

- a) Salariulu 320 fl.
- b) Cortelu liberu în noulu edificiu școlare.

c) 24 metri cubici lemne de arsu clas'a II. à 2 fl. 50 cr. = 60 fl. din care are se-se incaldiasca si scóla

d) Pausialu pentru conferintii. nvetiatoresci 12 fl.

e) Pausialu pentru scripturistica 10 fl.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a produce urmátorele:

1) Estrasu de botezu cumca sunt romani gr. or.

2) Testimoniu cumca au absolvatu pedagogi'a într'unu institutu din Metropoli'a nóstra.

3) Testimoniu de cualificatiune, si

4) Testimoniu de cualificatiune din limb'a magiara spre a putea propune in scóla, in intielesulu legii tierii

Recurentii sunt pofiti a-se presentá într'o domineca séu serbatóre in s. biserica spre a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu, de-órece invetiatorii sunt obligati a conduce cantarea in biserica.

Recursele astfelu instruite au a-se adresá comitetului parochialu la adres'a Rev. Dnu Filip Adam administratorulu protopresviteratulu Bisericeii-albe, in Iam

Racasi'a, 18. Noemvre 1884. st. v.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Dlu protopopu tractualu.

Se escrie concursu pentru intregirea postulu invetiatorescu din comun'a gr. or. *Susani*, comitatulu Carasiu-Severinu, protopresviteratulu Fagetulu cu terminu pana in 20. Decemvre st. v. a. c.

a) Emolumintele sunt in bani gat'a 129 fl.

b) Pentru lemne din care are a-se incalzi si scóla 24 fl.

c) Pentru scripturistica 4 fl.

d) Pentru conferintiele invetiatoresci spese 10 fl.

e) Simbri'a servitoriului la scóla 10 fl.

f) Naturale 20 meti de cucuruzu, si 10 meti de grâu curatu.

g) Cortelu liberu si gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati a-si trimite recurselu lor, instruate conform prescri-seloru stat. org. bis. si o. d. cons. Rev. Dnu Atanasiu Ioanovicu, prot. in Fagetu, pana la espusulu terminu, au a-se presentá in s. bis. spre a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Susani, in 2. Noemvre 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu prot. tractualu *Atanasiu Ioanovicu*, protopresv.

Se escrie de nou concursu pentru intregirea postulu invetiatorescu din comun'a gr. or. *Drinov'a*, cottulu Carasiu-Severinu, protopresviteratulu Fagetulu cu terminu de alegere pe 27. Decemvre st. v. a. c. cand se va tiené si alegerea.

a) Emolumintele in bani gat'a 109 fl. v. a.

b) Spese pentru conferintiele invetiatoresci 3 fl.

c) Spese pentru scripturistica 2 fl.

d) Curatitulu scólei 3 fl.

e) Lemne in natura 8 orgii, 4 orgii pentru scóla si 4 pentru invetiatoriu.

f) In naturale 15 meti grâu si 15 meti cucuruzu. Cortelu liberu si gradina de legumi.

Recursele instruite in sensulu stat. org. si regulamentulu adresate com. parochialu din *Drinov'a*

se le subscérna Rever. Domnu *Atanasiu Ioanovicu*, protopresviteru in *Fagetu*.

Drinov'a, in 1. Noemvre 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protop. tractualu *Atanasiu Ioanovicu*, protopresv.

Pentru vacant'a statiune cantoralo-invetiatoresca din comun'a bis. gr. or. *Soldobagiu*, in protopresviteratulu Oradii-mari, cottulu Bihorului, — prin acést'a se escrie concursu cu terminulu de alegere pe diu'a de 16/28 Decemvre 1884, cand se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt: a) pentru scolarii de ambe secsele de 6—12 (37) câte 1 fl. éra pentru cei de 13—15 ani (15) câte 50 cr. b) dela 71 fumuri de case câte 1 mesura (31 litre) de grâu, dintre cari cei mai miseri, d'au cucuruzu in greuntie, a 1 fl. 25 cr. apoi dela 40 fumuri, unde nu se afla prunci de scóla câte 50 cr. c) un'a jumetate sesiune din 16 jugere pamentu comasatu-aratoriu si livada, a 6 fl. d) pausialu, pentru conferintiele invetiatoresci 6 fl. éra pentru scripturistica 5 fl. e) trei orgii de lemne numai pentru invetiatoriu, a 5 fl. f) si dela 8 liturgii private la anu, a 20 cr. dela 2 masluri pe anu a 50 cr. dela 6 cununii la anu, a 50 cr. dela 10 osfestanii la anu, a 10 cr. dela 10 inmormentari mari la anu, a 1 fl. 20 cr. dela 10 inmormentari mici, a 50 cr. si celelalte venite dela biserica, g) 20 lucrasi cu manile, a 30 cr. h) quartiru liberu in natura cu gradina de legumi, crumpene si canepa de 1/4 de jugeru. — Sum'a emolominteloru 304 fl. 85 cr.

Aspirantii la acést'a statiune sunt avisati, recurselu lor instruate conformu dispusetiuniloru Stat. org. adresate Comitetulu parochialu ale tramite subscrisulu parochu, ca presiedinte alu comit. par. per *Mergita*, p. u. *Széplak*, in *Szoldobagy*, pana la terminulu sus indicatu, si presentendu-se pe diu'a alegerei in st. biserica spre a-si aretá desteritatea in cantu si tipiculu bisericescu.

Dela recurrenti se recere Testimoniu si despre limb'a magiara. cei cei ce voru precepe pomaritul si horticultur'a voru avea preferintia.

Din siedinti'a Comitetulu parochialu gr. or. *Soldobagiu*, tienuta la 7/19 Noemv. 1884.

Ioanu Lazeu,

parochu, pres. com. par.

Se escrie de nou concursu pentru indeplinirea statiunei invetiatoresci romane confesionale gr. or. din *Sredistea mica*, cottulu Timisiului, protopresviteratulu Versietulu cu terminu de alegere pe 6. Decemvre a. c. st. v. cand se va tiené si alegerea.

a) Emolumintele sunt in bani gat'a 300 fl. v. a.

b) Spese pentru conferintiele invetiatoresci 10 fl.

c) Spese pentru scripturistica 5 fl.

d) 4 orgii de lemne in natura, din care are a se incaldi si scóla.

e) 2 jugere de vie.

f) Cortelu liberu si gradina de legumi.

Recursele instruite in sensulu stat. org. adresate comitetulu parochialu din *Sredistea mica* se le subscérna prea On. D. *Ioane Popovici*, protopresviteru in *Mercin'a* per *Varadi'a*.

Sredistea-mica, in 31. Octomvre 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu ppviterulu tractualu *Ioanu Popovici*, m. p.